

't groene waasland verschijnt rond 15 januari,
15 maart, 15 mei, 15 september en 15 november.

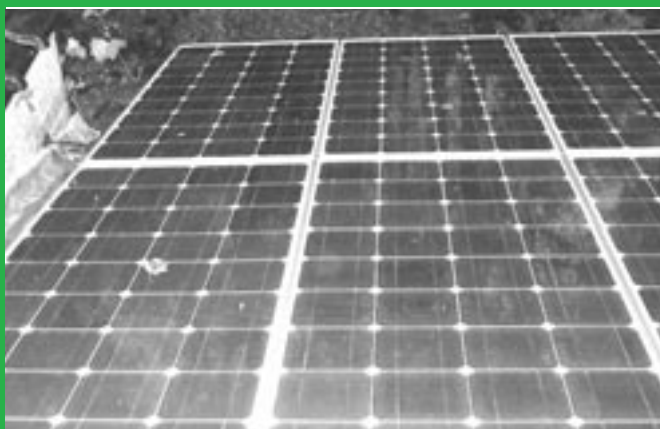
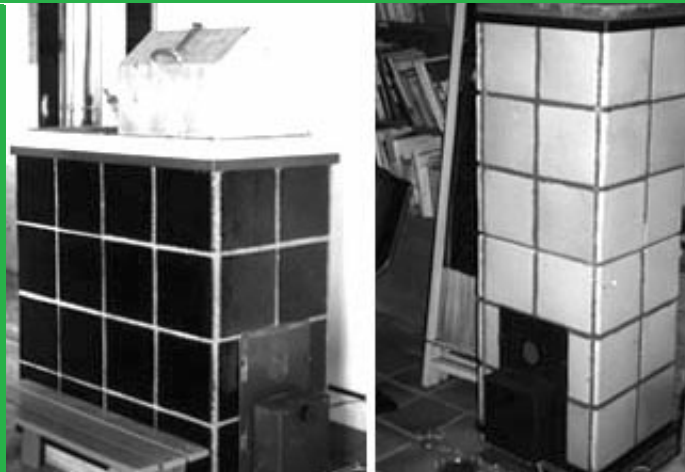

't groene waasland

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift., 24° jaargang - nr 4; 15 september 2004 - nr 136
v.u. Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele Afgiftekantoor : 9100 Sint-Niklaas 1

N a t u u r e n m i l i e u

i n h e t w a a s l a n d

Hoofdredactie Dirk Hylebos - Fortenstraat 99
9250 Waasmunster - 052/46 30 51

Boekhouding Maarten Geeraerts - buitenstraat 68
9170 Sint-Gillis tel 03/234 08 13
rek. nr. 000-1709871-52

Vormgeving en coördinatie : Maria Van de Vyver & Gilbert Cant 03/775 19 31

e-mail : gilbert.cant@tiscali.be

Abonnement 4 EURO **Oplage** 1200 exemplaren

't groene wasland verschijnt rond 15 januari, 15 maart, 15 mei,
15 september en 15 november.

Bijlagen worden onafhankelijk van de redactie gepubliceerd

Wie wenst een abonnement te nemen op dit tweemaandelijks tijdschrift
't groene wasland kan dit

* door **4 EURO** over te schrijven naar 't groene wasland op het num-
mer **000-1709871-52** met vermelding, abonnement 't groene wasland
en is dan tevens lid van de regionale vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, dat U vindt op het achterkaft

In dit nummer :

<i>Goudhaantje</i>	<i>Ecotest</i>	4
<i>Goudhaantje in het Waas dialect</i>	<i>Ons Streven</i>	4
<i>Wandelen bij ons : Bunt en Bos</i>	<i>Ons Streven</i>	6
<i>Actie behoud lange Kant-wegel te Lokeren</i>	Vzw Durme	9
<i>Meidoorn</i>	<i>Ons Streven</i>	10
<i>Bezoekerscentrum Donkmeer te Berlare</i>	Vzw Durme	12
<i>Kalender</i>		13
<i>Vogelnesten vernield langs de Durme</i>	Vzw Durme	22
<i>Klimaatwijken in het Waasland</i>	ABLLOvzw	24
<i>Wase energiecampagne 2004</i>	ABLLOvzw	25
<i>Open huizenkijkdagen</i>	ABLLOvzw	26
<i>Een Waas energiezuinig huis in de kijker</i>	ABLLOvzw	27
<i>De Raaklijn en de Stad in bajonethouding ?</i>	Raaklijn	28
<i>Groenlachen : reactie van De Stad op de Raaklijn</i>		31

Artikels overnemen ?? Geen probleem !! Graag bronvermelding.

**ADRESWIJZIGINGEN MEEDELEN AAN DE VERANTWOOR-
DELIJKE van uw milieuvereniging A.U.B.(ZIE ACHTERKAFT)**

Aan onze lezers.

Minister Verwilghen kondigt een nieuwe studie aan over de energievoorziening van ons land. Hij lijkt de uitkomst van de studie nu al te kennen: ze zal de kernuitstap in vraag stellen. We hebben vandaag minder nood aan grote toekomstvoorspellingen dan aan een krachtig energiebeleid, dat onze energieafhankelijkheid terugdringt en onze achterstand op vlak van hernieuwbare energie wegwerkt.

In plaats van een studie over energieproductie is er volgens de BBL nu dringend nood aan een plan voor de beheersing van het energiegebruik.

Op dat laatste vlak geeft minister Verwilghen alvast en slecht signaal: door de kernuitstap in twijfel te trekken, ondermijnt hij het stabiele investeringsklimaat waar de ontwikkeling van hernieuwbare energie nood aan heeft.

Zelfs nog voor de studie over onze energienoden op lange termijn besteld is, lijkt Minister Verwilghen er de conclusies al van te kennen: we zullen meer energie nodig hebben en dus wellicht ook kernenergie.

In de schuif van de minister ligt nochtans een studie - uitgevoerd in opdracht van het ministerie van economie - die aan duidelijkheid niet te wensen laat: ons land kan tegen 2020, 25 % van haar energieverbruik besparen, enkel en alleen door rationeler met energie om te gaan. Dit zeer grote potentieel hoeft geen verwondering: inzake energie-efficiëntie is ons land de slechtste van de Europese klas.

Bovendien is onze economie de meest energie-intensieve van alle Europese landen en onze gezinnen geven meer uit aan verwarming dan de Scandinaven.

Energie-efficiëntie is niet het enige terrein waarin België hopeloos achterop hinkt. Ook inzake hernieuwbare energie bengelt ons land aan de staart van het peloton.

Daarom zou het minister Verwilghen sieren om onze achterstand op deze twee cruciale terreinen vandaag aan te pakken. Mede daarom is het in vraag stellen van de kernuitstap bijzonder ongelukkig. Kernenergie is hoe dan ook geen ernstige optie voor de toekomst. Het internationaal atoomagentschap geeft aan dat de uraniumvoorraden rond de helft van deze eeuw zullen uitgeput zijn.

Bovendien is het verder rekken van het leven van onze afgeschreven kerncentrales vanuit veiligheidsoogpunt niet verstandig. Daar komt nog bij dat ook na dertig jaar onderzoek geen begin van oplossing is gevonden voor het probleem van het kernafval.

Kortom: minister Verwilghen levert met zijn uitspraken geen bijdrage aan een rationeel energiebeleid, noch voor vandaag, noch voor de toekomst.

Dirk Hylebos

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen zijn vòòr 15 oktober 2004 op het Email-adres : gilbert.cant@tiscali.be of schriftelijk bij Gilbert Cant, Perstraat 88, 9120 Haasdonk

REDACTIE : Lillianne Verbeke (foto's), Guy Herrijgers, Tonny Temmerman, Mark De Meireleir, Katy Beke, Jef Verspecht, Kris Neirinck, Romain Van Puyvelde, Dirk Hylebos, Gilbert Cant (foto's).

GOUDHAANTJE

Het hoofd en de benen

Waarover staat een paard te
dromen in de wei op de
dijk van de Boerenkreek
van Sint-Jan-in-Eremo?

Een hoofd van oude adel
lankmoedig opgeheven
starend naar tijd en plaats
waar enkel gras en wind is.

Waar zijn oprechte en geen
kwaad vermoedende ogen
de verre horizon peilen,
snuift hij de geur van eeuwen.

Hij schudt de blonde manen
en draaft weer zijn droom na;
in de hare wacht het meisje
met een troosteloos verdriet.

Een vaag en ongeduldig
verlangen naar getemde
wildernis. In de steppe
sterven paarden staande.

Jos De Rudder

In het Noorden van Temse op de grens met Sint-Niklaas en Haasdonk overheersen droge zandgronden. Veel percelen zijn beplant met naaldbomen. Naaldhout is de drager van diverse levensgemeenschappen. Een van de vogelsoorten welke zich bij voorkeur in naaldhout ophouden is het goudhaantje.

Met zijn 9 cm. is het goudhaantje de kleinste vogelsoort die in Europa voorkomt. Het overwegend olijfgroene vogeltje wordt gekenmerkt door gele kruinstrepen die bij het mannetje een orangerode basis hebben. Zoals ik dit voorjaar kon vaststellen speelt dit orangerood van de mannelijke kruinstreep een voorname rol bij balts en imponeergedrag.

Goudhaantjes komen zelden tot voortplanting in een omgeving welke niet door naaldhout wordt gedomineerd. Afhankelijk van broedoverschotten en voedselaanbod meer nog dan onder invloed van weersomstandigheden komen goudhaantjes in sterk wissellende aantallen jaar na jaar ook overwinteren op nattere gronden waar loofhout overheerst.

Dit voorjaar bleven opvallend meer goudhaantjes langer dan gewoonlijk in hun overwinteringsgebieden. Meer nog vanaf begin april hoorde ik overal zang van goudhaantjes in tuinen waar ze daar dan meestal niet meer voorkomen. Het leek er op dat een of meer naaldbomen of coniferen in een tuin volstonden om goudhaantjes aan te zetten zich te vestigen. Op 25 april zongen 4 verschillende mannetjes in 4 tuinen in de Blauwe Gaanweg te Bazel. De eerste en de vierde zangpost waren minder dan 150m van elkaar verwijderd. Het was toen al lang duidelijk dat er dit jaar goudhaantjes tot broeden zouden komen op plaatsen waar ze dat normaal nauwelijks of niet doen.

In mijn eigen omgeving begon een overwinterend mannetje reeds te zingen vanaf begin februari. Vanaf einde februari tot einde maart vertoonde hij ongewoon territorium gedrag. Hij

hield langdurige gevechten tegen zijn eigen spiegelbeeld. De spiegel van de auto op de oprit toonde hem een hardnekkige concurrent die hij ondanks veel lawaai en nog meer show maar niet de baas kon. Hij zong daarbij veel luider dan gewoonlijk en schakelde een aantal zeer afwijkende klanken in, in zijn normaal zeer hoge, ijle, op en neer gaande en naar het einde aflopende liedje dat klinkt als sisisisi...sieuiet. Daarbij klapte hij zijn gele kruinveren open en toe en showde een fel orangerode platte pet, net een knipperlicht. Spectaculair en nooit gezien.

Vogels die vechten tegen hun eigen spiegelbeeld komen meer voor. Dit jaar is me een identiek geval gesignaleerd met een witte kwikstaart in de hoofdrol. Enkele jaren geleden kon men regelmatig een zwarte kraai zien vechten tegen zijn spiegelbeeld voor en raam van de Notelaar op de Rechterscheldeoever, nu beter gekend als huis Vorlat uit de televisie serie "Stille waters". Mijn eigen "gladiator" kreeg een partner einde maart. Nog tot midden juni weerklonk zijn nu rustige liedje in onze tuin en in die van de bureu. Het was trouwens daar dat ze in hun nestje onder aan een sparretak met succes jongen groot brachten.

*Tonny Temmerman
Steendorp 30 augustus 2004*

Goudtieterken en Sofraankopken in het Wase dialect.

Het Goudhaantje (*Regulus regulus*) is met zijn 9 cm lengte een zeer klein en beweeglijk vogeltje. Het is trouwens de kleinste Europese vogel. Hij heeft een olijfgroene rug en de onderzijde is dof groenachtig wit. De vleugels hebben een zwarte streep en twee witte dwarsstrepen. Het opvallendste kenmerk is de kop met een zwart omzoomde, lichte kruin. Bij het vrouwtje is de kruin effen geel en bij het mannetje geel met oranje. Hieraan heeft hij de mooie Wase dialectnamen van Sofraankopken, Solferaantje, Goudkoppeken en Goudblommeken te danken.

De roep is een fijn sisisisi-tsiht-tsiht en de zang is een fijn fluisteren in toe- en afnemende tonen. Zo kreeg hij de dialectnaam van Tietierken in het Waasland. De roep in combinatie met zijn uiterlijk gaf dan weer Goudtieterken als dialectnaam.

Het Goudhaantje verblijft bij voorkeur in dennen- en sparrenbossen wat dan weer volgende dialectnamen deed ontstaan: Sparresisken (Waasland), Sparrentjiep (Haasdonk) en Sparrekoninkje (De Klinge).

Zoveel verschillende dialectnamen voor hetzelfde vogeltje; dan is de officiële naam van Goudhaantje minder verwarrend, maar niet zo mooi.

Ons Streven vzw.

Wandel en bij ons.

Natuurwandeling 'Bunt en Bos'.

* Deze wandeling vertrekt aan Café 'In den Bunt' Hamme (1). We begeven ons in de richting, weg van de horecazaken en volgen ± 200 meter de straat (Bunt, genaamd naar de streek).

Bunt betekent moeras en de ondergrond van dit gebied bevat heel wat veen. Tussen 1500 en 1828 werd deze ontgonnen en gedroogd tot turf en gebruikt als brandstof. De talloze waterputten zijn er nu nog getuige van.

* Aan de scherpe bocht naar rechts, duiken wij links het veld in via een wegeltje dat elk jaar opnieuw wordt omgeploegd en wandelen tussen de landbouwgewassen om rechts af te buigen en de boerendreef te volgen. We passeren links en vervolgens rechts een dreef en slaan voorbij het bosje de volgende dreef links in. In gezelschap van een rij knotwilgen – belangrijk landschapselement – brengt deze weg ons naar het Domeinbos 'Driegoten' (2).

Het Domeinbos Driegoten is een met Scheldezand opgespoten terrein van ongeveer 18 ha. Dit zand kwam uit de Schelde toen men die ter hoogte van Driegoten tussen 1900 en 1904 heeft rechtgetrokken. Na het rooien van de populieren in 1983 werd dit gebied in 1985

omgevormd tot een gemengd loofbos. Een geel tapijt van het speenkruid kleurt hier het voorjaar, terwijl het bos in de herfst getooid is met een variatie aan paddestoelen. De eigenaar in het Vlaams Gewest en het beheer gebeurt door de Afdeling Bos en Groen (Aminal).

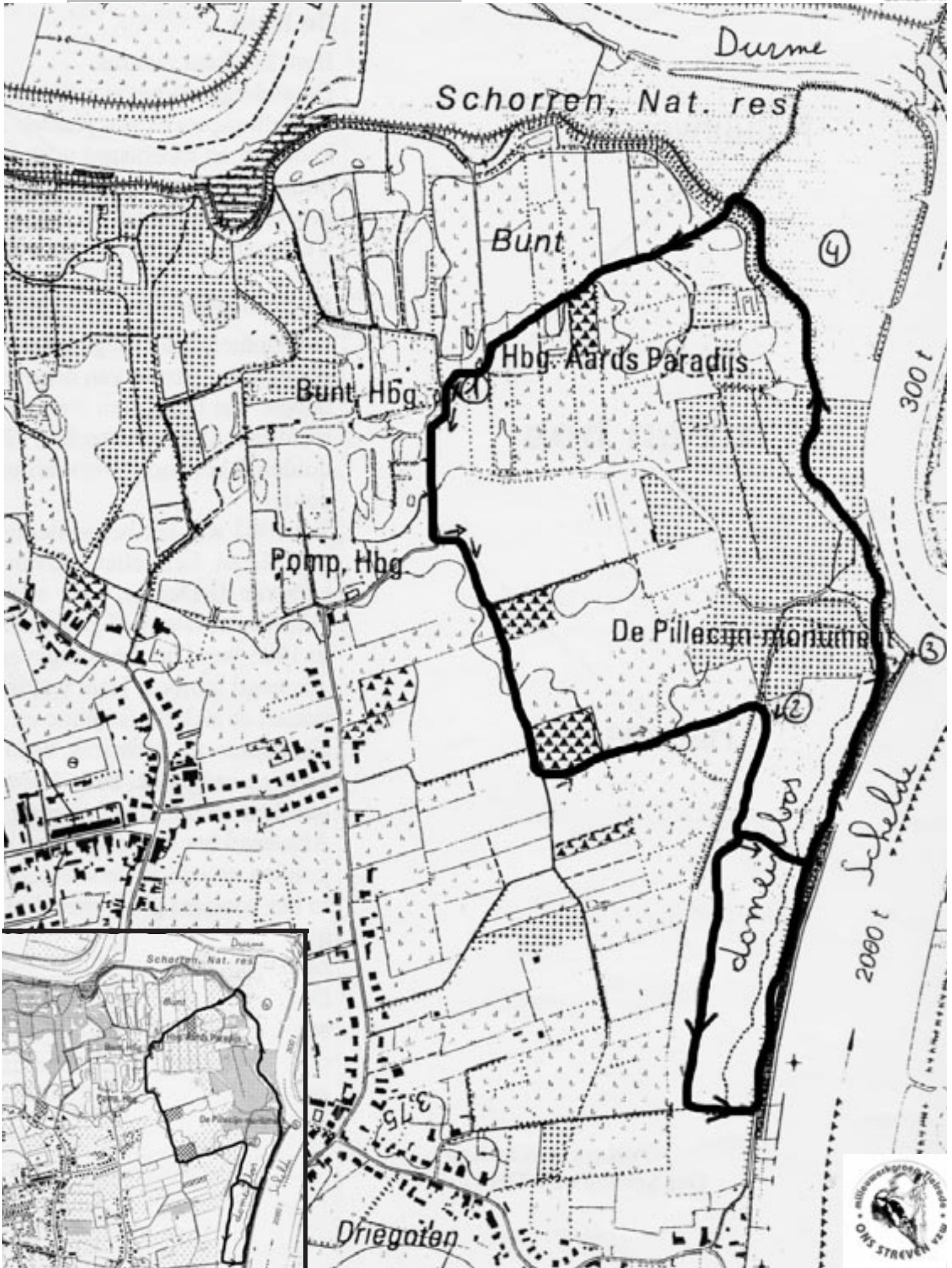
* We volgen het pad naar rechts. We hebben de keuze om het hele bos te ontdekken of vroeger de eerste afslag naar links te nemen. Beide opties leiden ons naar de Schelde dijk, die we naar links volgen richting Durmemonding (3). Hier werd de Schelde dus rechtgetrokken tussen 1900 en 1904. Zo een recht stuk vaarwater noemt men een rak.

Aan de overkant bevindt zich het dorpje Weert, een deelgemeente van Bornem. Tot ± 1240 mondde de Durme uit in de Schelde ter hoogte van Temse en was Weert vanuit Hamme nog over land bereikbaar. Ingevolge van een aantal dijkbreuken kwam er een nieuwe doorsteek van de Schelde naar de Durme, waardoor de Durmemonding zich na 1240 ter hoogte van Hamme en Tielrode bevindt en Hamme gescheiden werd van Weert door een nieuw stuk Schelde (figuur.)

* Ondertussen zijn we aan de Durmemonding beland, waar we ook het monument ter ere van Filip De Pillicijn begroeten.

Deze Hamse schrijver beschreef in zijn boeken heel levendig het land van Schelde en Durme.

Hij is de auteur van o.a. 'De Veerman en de jonk-vrouw' en van 'Mensen achter de dijk'.

* We blijven de dijk verder volgen en stappen nu langsheen de Durme. In de verte zien we de kerk van Tielrode. Vervolgens gaat onze aandacht naar de schorren van de Durme (4).

Het natuurreservaat 'De Schorren van de Durme' is 24 ha en eigendom van de Vlaamse Gemeenschap afdeling Natuur en is beschermd sedert 1981. Zoetwatergetijdenschorren zijn uiterst zeldzaam in West-Europa en hebben een typische flora en avifauna. Zo kun je hier in het voorjaar de unieke spindotterbloem bewonderen en vanaf mei de gezellige zang van de kleine karekiet horen.

* Ter hoogte van de afslag rechts naar het veer (Hamme-Tielrode), dalen wij via de trappen links de dijk af en volgen over de houten brug. Deze natte zone is gastplaats voor o.a. zwarte els en dotterbloem. We kuieren verder over het pad tot aan de horecazaak "'t aards paradijs' (let op de

gedenksteen in de muur, een getuigenis van de vele overstromingen), slaan links af en volgen de straat en bereiken terug onze startplaats.

Nuttige info :

De startplaats is café 'In den Bunt', Bunt Hamme. Dit vind je vanaf de N41 ter hoogte van Hamme de wegwijzers 'Bunt' te volgen. De afstand bedraagt 4,5 km, vlak terrein, laarzen gewenst bij nat weer, niet geschikt voor rolwagens, drankgelegenheden.

Deze wandeling staat op de CVN wandelkalender (2x per jaar) en wordt geleid door gediplomeerde gidsen in samenwerking met de milieuwerggroep Ons Streven vzw.

Voor de data zie ook de kalender van 't Groene Waasland.

Prettige tocht.

Ons Streven vzw.

Actie voor behoud en herstel van de Lange Kant-wegel te Lokeren.

De Lange Kant-weg of voetweg nr. 99 verbindt de Singeldreef te Lokeren-Oudenbos, via de Laerestraat met de wijk Staakte. Omstreeks 1980 werden omwille van jachtbelangen de buurtbewoners er geregeld weggezonden. Ook hebben toen landbouwers de wegel gewoon omgeploegd of ingepalmd bij hun aanpalende akkers. Zo kwam de wegel in onbruik, waarop de gemeenteraad van Lokeren op 7 september 1992 een gunstig advies uitbracht om die voetweg af te schaffen. Tijdens een toen gehouden openbaar onderzoek naar bezwaren heeft niemand gereageerd omdat het ter plaatse niet werd aangekondigd.

In juli 2004, dus bijna 12 jaar later, heeft de Bestendige deputatie beslist die voetweg met een lengte van 1170 meter af te schaffen. De mededeling van dit besluit werd wel ter plaatse aangeplakt en buurtbewoners hebben

onmiddellijk besloten het wettelijke mogelijke beroep bij de minister in te stellen.

Ook vzw Durme werd hierover geïnformeerd en zal ook in beroep gaan tegen die beslissing, met als uiteindelijk doel de eeuwenoude voetweg terug te zien herstellen. De laatste jaren is er immers een toenemende belangstelling voor recreatief en buurtgebruik van wandel- en fietspaden door de open ruimte. De minister dient een duidelijke keuze te maken tussen private belangen en het algemeen belang voor de bevolking. Overigens bepleit de provinciale beleidsverklaring 2001-2006 het maximaal behoud van de buurtwegen, dit omwille van de recreatieve, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Buurtwegen bieden tevens verkeersveilige lokale verbindingen aan de zwakke weggebruiker. Het stadsbestuur is verantwoordelijk voor het openstellen en onderhouden van de buurtwegen. De vzw Durme heeft dan ook bij het stadsbestuur aangedrongen om dit dringend te doen voor de Lange Kant-wegel.

vzw *Durme*
5.8.2004

Meidoorn (Crataegus)

De meidoorn wordt ook witte doorn, haagappel of hagedoorn genoemd, omdat de meidoorn in de Lage landen al sinds mensenheugenis in hagen werd aangeplant.

Crataegus komt van het Griekse 'kratos', dat kracht betekent. De meidoorn staat symbool voor de lente, de bloei, de vruchtbaarheid en de seksualiteit. De bloesems staan voor maagdelijkheid en zuiverheid.

De datum waarop de meidoorn in bloei kwam, was bij de oude volkeren van grote betekenis. Men hoopte dat die bloei op 1 mei zou vallen, op tijd voor het lente-feest.

Bij de Kelten was dit het teken om te huwen. Volgens hun oude sagen zou de mei-

doorn ontstaan zijn uit bliksem en daarmee het heilige vuur in zijn takken bewaren.

Het gezicht bevochtigen met de dauw van meidoornbloesems, zou de eeuwige jeugd garanderen.

Niemand kan volgens de Ieren ongestraft een meidoorn vellen, want dit zou de hogere machten mishagen. In Keltische mythen staat de met de meidoorn verwante sleedoorn symbool voor tweedracht.

De Germanen bevestigden een twijg van meidoorn aan hun huis ter afweer van spoken en kwade geesten.

Bij de Grieken bracht de meidoornbloesem geluk en stond voor liefde en trouw. Op bruiloften dragen bruid en bruidegom takjes van de meidoorn en wordt men met brandende fakkels van meidoornhout begeleid.

De meidoornbloesem staat in verband met de Romeinse godin Flora. Men hield ter ere van haar van 28 april tot 1 mei grote feesten, gekenmerkt door uitbundige vreugde en wellust.

Het huis waar een bruiloft plaatsvond, werd bij de Romeinen met witte meidoorntakjes bekranst. Jonge meisjes schonken een korf gevuld met meidoornbloesem om het jong paar voor elk ongemak en onheil te behoeden.

In Zuid-Europa werd bij de geboorte van een kind het huis hier en daar bestreken met zalf die uit de meidoorn was bereid.

Ons Streven.

Volksgeloof en volksgebruik.

In Duitsland schrijft men een behoedende kracht tegen koorts toe aan de eerste drie meidoornbloesems die men vindt. Het omhakken van een bloeiende meidoorn brengt ongeluk.

Bezoekerscentrum Donkmeer te Berlare

Van 1 juli tot 31 augustus was het Bezoekerscentrum Donkmeer geopend.

Bezoekerscentrum Donkmeer is een onthaal- en tentoonstellingsruimte ingericht langs de boorden van het Donkmeer in de Festivalhal met tribune. Van hieruit vertrekt het natuurleerpad langs de mooiste hoekjes van het Donkmeer en omgeving. De tentoonstelling zelf biedt een kijk op de veelzijdigheid van het Donkmeer:

Natuur

Een beeld van het natuurbeheer, de planten en dieren van de reservaatzone van het Donkmeer wordt gebracht door tal van kaarten en foto's. Tevens brengen drie gebruiksvriendelijke computers de bezoeker op een aangename en speelse manier in contact met de natuur. Iedereen kan er moeiteloos informatie opvragen over zes thema's van het Donkmeer en er lopen twee vragen spelen waar goede antwoorden beloond worden door een concertje van de Kleine Karekiet of met een uitgeprint natuurbrevet.

Geschiedenis

De boeiende geschiedenis van de oude meander van de Schelde en het ontstaan van het Donkmeer door het uitgraven van turf wordt uit de doeken gedaan aan de hand van merkwaardige kaarten en oude foto's

Eendenkooi, wijmen en turfsteken
De werking van de vroegere eendenkooi wordt duidelijk gemaakt met talrijke foto's en een prachtige maquette.

natureducatie

Oude spaden, hakmessen en vlechtwerken geven een beeld van die andere verdwenen groene ambachten van het Donkmeer: de wijmenteelt, het mandenvlechten en het turfsteken.

Kinderhoek

In een opvallende kinderhoek kunnen onze kleinsten spelend de natuur ontdekken in een decor met dieren en planten van het Donkmeer. Ze hebben er ruime keuze uit lees- en kijkboeken, kleurenblaadjes of puzzels en ze kunnen er zelfs een eigen badge maken.

Infobalie

Aan de infobalie zijn wandelkaarten, posters, stickers en brochures over de natuur en het Donkmeer te bekomen. Ook wordt er een knap hulpmiddel aangeboden om kleinere dieren te leren kennen en bewonderen: de potjesloep. Toeristische informatie wordt aangeboden door de VVV-Donkmeer.

Projectieruimte en klaslokaal

Verder is er nu een goed ingerichte projectieruimte, die ook dienst kan doen als leslokaal. Drie korte diareeksen zijn beschikbaar: 'Het Donkmeer . . . natuurlijk', 'De Microkosmos van het Donkmeer' en 'Het Donkmeer in oude prentkaarten'. De video gemaakt in opdracht van de VVV-Donkmeer is er regelmatig te zien.

vzwdurme.be

Hortus Ter Saksen

Tentoonstelling: Niet te misse(n) beestjes.

Van zondag 3 oktober tot en met vrijdag 22 oktober 2004.
dagelijks van 9 tot 16u30, zaterdag gesloten, zondag van 14u tot 18u.

Een tentoonstelling over kleine, maar niet te misse(n) beestjes met prachtige foto's en natuurlijk ook levende diertjes zoals mieren in een mierenkast, spinnen in een terrarium en waterbeestjes in glazen borden, meteen ook een interactief waterbiotoop.

Aan bod komen verder veel voorkomende insecten zoals lieveheersbeestjes, wantsen, sprinkhanen, vliegen, bijen, wespen en hommels. Ook geleedpotigen die geen insecten zijn worden niet vergeten: pissebedden, duizendpoten, miljoenpoten, spinnen en verwanten.

Activiteiten:

- * Zondag 3 en 10 oktober, 14u30 - 15u30 Paraplu-schuddentocht (enkel bij droog weer) in het park of Toelichting bij de wantsen door Jos Bruers
- * Woensdag 6 oktober, 14u00-16u00 Overzicht van de systematiek van de insecten door Vic Naveau
- * Vrijdag 8 oktober, 20u00-22u00 Samen sprinkhanen, pissebedden e.a. op naam brengen door JNM-Waasland voor jongeren van 12 tot 25 jaar.
- * Zondag 10 oktober, 14u00-18u00 Insectensnackbar. Kom en proef gebakken sprinkhanen, krekels en larven van meeltor.
- * Zondag 3 en 17 oktober, 15u30 tot 17u00 Inleiding in de tentoonstelling en actief op zoek naar beestjes in het domein Hof ter Saksen door Christa Maes.

Plaats: hoevegebouw Hof ter Saksen, Haasdonkbaan 101, Beveren

Info: groendienst@beveren.be of tel 03/775 28 51

Wase imkersbond **BEGINNERSCURSUS** te Sint-Niklaas,
Van zondag 26 september t.e.m. zondag 12 december:
Meer info : Willy Devriese 03/755 15 65

Ongeveer 140 vogel- nesten vernield of verstoord langs de Durme

Eind juni- begin juli heeft een aannemer in opdracht van de afdeling Zeeschelde de vogelrijke dijktaaluds van de Durme volledig kaal gemaakt. Toevallig was kort daarvoor een inventa-

risatie uitgevoerd op de dijk langsheen het Molsbroek te Lokeren. Daar werden 13 broedgevallen van de Kleine karekiet, 5 van de Bosrietzanger, tevens één Blauwborst, één Rietgors, één Grasmus en mogelijk ook één Woudaapje geno-teerd. Van die laatste soort broeden er slechts enkele koppels in Vlaanderen.

De verder gelegen Durmedijken waren volledig vergelijkbaar met de Molsbroekdijk, zodat omre-

kening op basis van de gemaaide oppervlakte aanwijst dat langs de Durme ongeveer 140 broedsels werden vernield of verstoord. Ook is er nabij de Hamputten te Waasmunster een nest met Koekoeksjong wegge-maaid. Dit is ook een soort die sterk afneemt.

Er was in het verleden regelmatig overleg tussen de afdeling Zeeschelde en de natuurverenigingen over het maaien in het broedseizoen. Dit leidde tot een verantwoorde maaibeurt in juni-juli over één maaibalkbreedte naast de kruinverharding of het maaien van de kruin bij onverharde dijken. Tijdens de tweede maaibeurt in september werden dan zonder problemen grote delen van de talluds gemaaid.

Maar dit jaar werd de klok twintig jaar teruggedraaid. Van bij het begin van die werken heeft de vzw Durme contact gelegd met de afdeling Zeeschelde. Daar stelde men dat dit te wijten was aan een nieuwe aannemer en dat onmiddellijk de nodige afspraken zijn gemaakt. Maar nadien heeft die aannemer de vogelrijke talluds van de Durmedijken te Zele en Hamme gewoon verder kaal gemaaid. Ook langs de Schelde zijn

dergelijke totaal overbodige, geldverspillende en natuurver-nielende maaierwerken uitgevoerd.

De vzw Durme heeft samen met Vogelbescherming Vlaanderen aangedrongen op een stevige sanctie tegen de verantwoordelijken en zeker de aannemer niet te betalen voor die natuurver-nieling. Het is immers een flagrante en bewuste overtreding van de zorgplicht opgelegd door het decreet Natuurbehoud en de wetgeving op de vogelbescherming. Het grootste deel van vernielde oppervlakte ligt naast natuureservaten, omvat zelfs stroken erkend reservaat, hoort bij het Vlaams Ecolo-gisch Netwerk en is gelegen in het Europees Vogelrichtlijn- en Habitatgebied.

Binnen vzw Durme en Vogelbescherming Vlaanderen is men vast besloten om dit dossier tot het uiterste op te volgen, zodat er in de toekomst geen herhaling volgt van dit triest voorval.

vzw *Durme*

KLIMAATWIJKEN IN HET WAASLAND.

Al jaren voert ABLLO vzw actie voor een duurzame levensstijl. Rationeel energiegebruik maakt daar integraal deel van uit.

In 2002 startte Bond Beter Leefmilieu (BBL) met het 'Klimaatnetwerk': een samenwerkingsverband van BBL – Vlaanderen, Vlaams Instituut voor Bio-ecologisch Bouwen en Wonen (VIBE) en het vormingscentrum Dialoog met andere samenwerkende partners zoals Vlaamse en regionale milieuorganisaties. In die zin vormen ABLLO; de Stichting Omer Wattez en De Torenvalk stuk voor stuk verenigingen met ervaring in het doeltreffend bereiken van doelgroepen zijn reeds van bij het begin actieve partners.

Uit een enquête 'energiegebruik 2001' uitgevoerd door Iris Consulting cv in opdracht van de Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie (ANRE) van de Vlaamse Gemeenschap, bleek dat bijna 90% van de Vlaamse gezinnen energie sparen belangrijk vindt terwijl ook de kennis over energiebesparende maatregelen beter bekend is dan vroeger. Toch vertaalt dit zich niet in een daling van het energiegebruik. In 1999 gebruikten Vlaamse gezinnen gemiddeld 17% meer energie dan in 1990.

De Vlaamse Overheid is dan ook in 2000 gestart met groot-schalige sensibiliserings- en gedragswijzigende campagnes rond rationeel energiegebruik. Een belangrijk sleutel-moment hierin vormt de tweejaarlijkse maand van de energiebesparing. Hierin allerlei energiebesparende initiatieven van bedrijven en verenigingen. Ook ABLLO is hierin van bij het begin betrokken met acties als de Wase

ecologisch leven

huizenkijkdagen, de Wase energiecampagne, de promotie van wind- en zonne-energie en het promoten van meer en veiliger fietsroutes.

Het klimaatnetwerk voorziet een reeks innoverende tandemacties die een gemeente kan opzetten in samenwerking met wijken, verenigingen of andere actoren.. om energie te sparen. Het doel is dat de beste en meetbare acties door ANRE beoordeeld worden en eventueel breed bekend worden gemaakt via de website energiebewuste gemeente.

Een eerste samenwerkingsverband hierin is dus de tandemactie 'klimaatwijken'

Terwijl Bond Beter Leefmilieu het project 'Klimaatwijken' coördineert, treedt ABLLO op als regionale coördinator in het Waasland.

Klimaatwijken zijn wijken of andere groepen van gezinnen die op uitdaging van hun gemeentebestuur in zes maanden tijd er in slagen om 8% energie te besparen.

In samenwerking met de 'regionale coördinator', zoekt de gemeente wijken of andere gezinsgroepen. Dit engagement wordt door de gemeente neergeschreven in een collegebesluit.

Elke groep wordt vertegenwoordigd door een energiewijkmeester. Iemand uit de groep die de metingen van de wijk bijhoudt en waar de wijkbewoners bij terecht kunnen met problemen (cfr compostmeester). De energiewijkmeester krijgt

hiervoor een opleiding van de projectpartners over energiebesparing en wordt ondersteund door de regionale coördinator.

In zes maanden tijd moeten wijken 8% energie (electriciteit en gas) kunnen besparen ten opzichte van het vorige jaar. De meetperiode gaat van start in november en eindigt in april van het daaropvolgende jaar. De

besparing wordt door het klimaatnetwerk berekend. Na drie maanden krijgen de deelnemers een tussentijds resultaat tijdens een energieborrel. Na 6 maanden krijgen individuele gezinnen de kans om verder te meten. Na een jaar mogen ze hun gegevens doorsturen naar het klimaatnetwerk. Wanneer zij via facturen kunnen aantonen dat zij in die periode energie bespaard hebben, krijgen ze van de netbeheerder een vergoeding per bespaarde kWh.

Op het ogenblik zijn met Beveren, alle praktische afspraken gemaakt en gaat de gemeente op zoek naar deelnemers.

Alle Wase gemeenten hebben de nodige informatie ontvangen om deel te nemen aan het project 'Klimaatwijken'.

Ben je bewoner van een wijk of maak je deel uit van een groep waarin reeds een dynamiek, een ambiance heerst probeer dan een vijftiental gemotiveerde gezinnen bijeen te krijgen om samen 'een klimaatwijk' te vormen en stuur het formulier hieronder naar

Jenny De Laet , Projectcoördinator
Dennenstraat 65, 9100 Sint-Niklaas

*ABLLO*vzw

Je kan vragen het formulier te mailen en na invullen doorsturen naar famtrapp@pi.be

Wase Energiecampagne 2004.

Eveneens in het kader van de 'maand van de energiebesparing' lanceert ABLLO opnieuw een energiecampagne.

Aan alle Wase electrohandelaars werd gevraagd of zij tijdens de maand oktober acties gaan ondernemen in het voordeel van energiezuinige huishoudtoestellen zoals wasmachines, koel-

kasten-diepvriezers, afwasmachines,... tot computerschermen.

Dit kan gaan van de toestellen extra in de kijker plaatsen, uitleg verschaffen over de labelling voor energiezuinige toestellen tot het aanbieden van kortingen op energiezuinige toestellen.

Alle Wase electrohandelaars die acties ondernemen om energiezuinige toestellen extra in de kijker te plaatsen en/of kortingen aanbieden op dergelijke toestellen, krijgen van ons in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap, dienst Algemene Rijkdommen en Energie (ANRE), een affiche " en wat is uw excuus om geen energie te besparen".

A B L L O
kiest uit de
inzendingen
drie winnaars
of electrohandelaars
die naar aanleiding
van de energie
maand

speciale moeite doen in het voordeel van energiezuinige huishoudtoestellen.

Zij zullen vermeld worden in de speciale brochure die naar aanleiding van de energiezuinige oktobermaand door Bond Beter Leefmilieu in alle Vlaamse gemeenten verspreid wordt. Bovendien vallen zij ook bij ABLLO in de prijzen.

Wie ons als eerste voor 30 oktober kan laten weten welke Wase electrohandelaars bij ABLLO in de prijzen vallen krijgt eveneens van ABLLO een prijs.

Je antwoord bezorg je aan ABLLO, Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas. (de postdatum dient als referentie).

Uitkijken maar !!!

*ABLLO*vzw

Open Huizenkijkdagen op 23 en 24 oktober

Klimaatwijken en Energiecampagne maar ook Open Huizenkijkdagen passen in het streven naar een rationeel Energiegebruik.

Veel van de Belgische huizen zijn te tochtig in de winter en broeikasten in de zomer. Zelfs nieuwbouw voldoet veelal niet aan de normen voor een Lage Energiewoning.

Natuurlijk kunnen we niet allemaal onze huizen afbreken en volledig opnieuw opbouwen. Toch kunnen we in een bestaand huis al heel wat verbeteringen aanbrengen die zorgen voor een lager energie verbruik. Dakisolatie en het plaatsen van hoogrendementsbeglazing, twee troeven die in elk huis zouden moeten aanwezig zijn. Bovendien geeft de overheid voor beide subsidies. De brochure 'ideeën voor energiezuinig bouwen en verbouwen' en 'Energie besparen bij u thuis' kunnen gratis bij de Vlaamse Gemeenschap aange-

ecologisch leven

vraagd worden.

Naast deze materiële investeringen kan men in een gezin, mits een kleine gedragsverandering, overgaan tot rationeel energiegebruik. Dit vraagt enige inzet van ieder gezinslid maar loont zeker. De 'Klimaatwijken' 'Ecoteams' en 'Ecoteams voor bedrijven' richten zich volledig op dergelijke inzet.

Op 23 en 24 oktober 2004 zullen een aantal Vlaamse huisgezinnen opnieuw hun deuren openzetten om medeburgers te laten zien dat investeren in een geringer energieverbruik en een rationeel energieverbruik in het gezin loont en haalbaar is.

ABLLO vzw is al sedert het begin organisator van Open Huizenkijkdagen in het Waasland en later mede organisator samen met

BBL van Open Huizendagen in Vlaanderen. Mensen die een 'Open Huis' willen bezoeken op een milieuvriendelijke manier zullen we in het Waasland ook extra verwennen.

Op de website van BBL www.bblv.be/lag/ kan je digitaal een keuze maken uit de huizen die je tijdens dit weekend kan bezoeken.

Tijdens de maand september zal BBL naar aanleiding van de 'maand van de energiebesparing' een speciaal magazine verspreiden zodat belangstellenden zich ook op deze manier kunnen inschrijven.

*ABLLO*vzw

Een Waas energiezuinig huis in de kijker.

In het Waasland zijn energiezuinige woningen nog altijd 'witte Raven' in ons woning aanbod.

Toch zijn er enkele woningen waarvan de bewoners jaarlijks, met veel overtuiging, hun huis openstellen voor belangstellenden die meer willen te weten komen over hoe men zijn huis energiezuinig kan maken.

Met veel plezier ging ik er even op bezoek.

Zoals veel Belgen had ook LDB in 1987 een baksteen in zijn maag maar hij lette wel op de oriëntatie van zijn huis zodat hij optimaal kon gebruik maken van de zonnewarmte.

Hij was er zich ook van bewust dat volgende generaties in staat moesten zijn om zijn bakstenen te recupereren. Daarom bouwde hij zijn

huis met silicaatstenen en gebruikte kalkmortel. In zijn zoektocht naar informatie voor bouwers kwam hij bij het tijdschrift 'De Koevoet'. Langs deze weg leerde hij meer over het gebruik van regenwater want bij de bouw van het huis was zelfs nog geen regenput, nu zijn het er twee.

In die periode werd een muurisolatie van 6 cm beschouwd als een goede isolatie nu is dat 10 cm, daar wil hij zeker nog verbetering in brengen.

De beglazing is met de jaren overal vervangen door hoogrendementsglas (isoleert vijf maal beter) maar aangezien hij reeds van in het begin een dubbele beglazing had met een voorzetraam was die verandering niet zo opvallend. De grootste energiebesparing werd waargenomen toen op de zoldervloer een dikke isolatielaag (15 cm) werd aangebracht; nu kan je daar zelfs subsidies voor krijgen.

In de jaren negentig volgde LDB een ecoteam. Alhoewel hij al heel wat wist, werd hij nog een aantal tips rond rationeel energiegebruik rijker.

Toen hij besloot om zonnepanelen te plaatsen volgde hij eerst een cususdag bij de firma IZEN en kon daarna zijn zonnepanelen zelf plaatsen. Op een dag was het dan zover: 'genieten van de eerste regenwater douche met een spaardouchekop en opgewarmd door de zon, dat is pas genieten'.

Nu heeft hij ook fotovoltaïsche zonnepanelen nadat alle mogelijke energiebesparende maatregelen genomen waren.

Wat is nu de moraal van dit verhaal: om een energiezuinig huis te creëren hoef je zeker niet opnieuw te beginnen. In een bestaan huis kan stap voor stap heel wat gepresteerd worden. De meerderheid onder ons woont in een bestaand en dikwijls ook al ouder huis. Voor hen is het zeker de moeite om eens een kijkje te nemen bij bewoners die enthousiast, geleidelijk, van hun huis geen passivhuis maar wel een energiezuinig huis gemaakt hebben.

ABLLOvzw

De RAAKLIJN en DE STAD in bajonet- houding ??

Enkele uitsneden uit de persmededeling
van DE RAAKLIJN

Belseledorp wordt binnenkort heraangelegd. In dit plan bevat het kruispunt aan De Klavers en de Stedelijke Basisschool grote fouten op stedenbouwkundig vlak, alsook op vlak van verkeers-techniek en verkeersveiligheid. Bovendien heeft het stadsbestuur het voorstel van De Raaklijn, om een kruispunt in de vorm van een bajonet te ontwerpen, niet ernstig genomen.

Nu al staat vast, dat het kruispunt na de heraanleg nogmaals zal moeten heraangelegd worden indien niets meer wordt ondernomen in het planproces.

Heraanleg Belseledorp : De Raaklijn vraagt nieuw ontwerp kruispunt aan De Klavers

1. Doelstellingen, situering en historiek

Bij de heraanleg van het openbaar domein van Belseledorp nabij de Stedelijke Basisschool en De Klavers zouden dit de doelstellingen moeten zijn :

- veilig verkeer met waarborg op geborgenheid, bereikbaarheid en leefbaarheid;
- gemengd verkeer met respect voor elkaar en geringe snelheidsverschillen;
- meer fietsen, meer stappen en meer mensen in de bus, dus minder auto(groei);
- beheersing van doorgaand autoverkeer.

Wat dit laatste betreft, zit Belseledorp al 70 jaar te wachten op het weren van doorgaand verkeer. In de jaren 1930 kreeg Belsele een echte ringweg : de Nieuwe Baan. Doorgaand autoverkeer

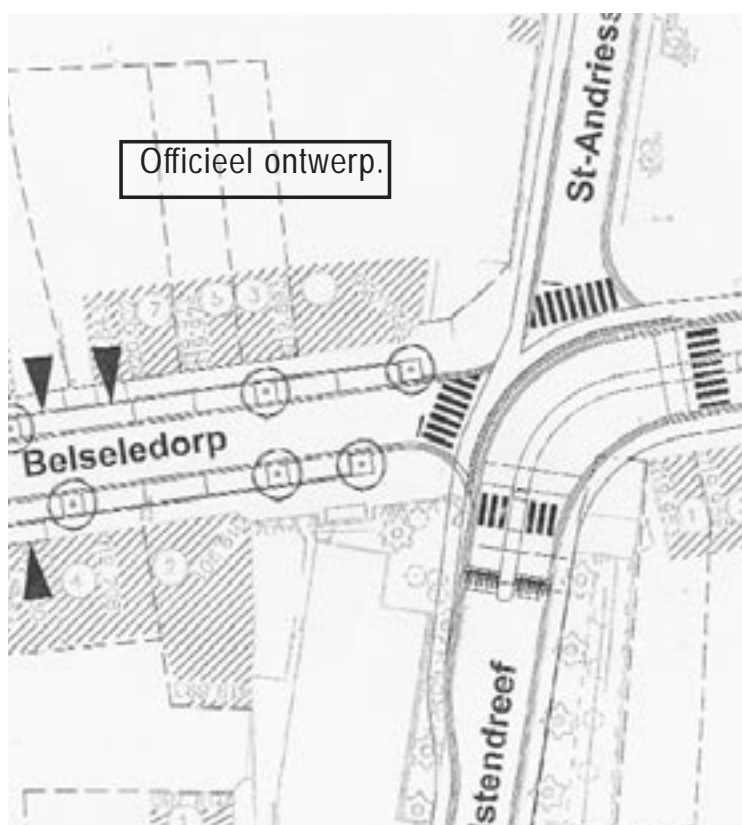
verkeerd verkeer !?!

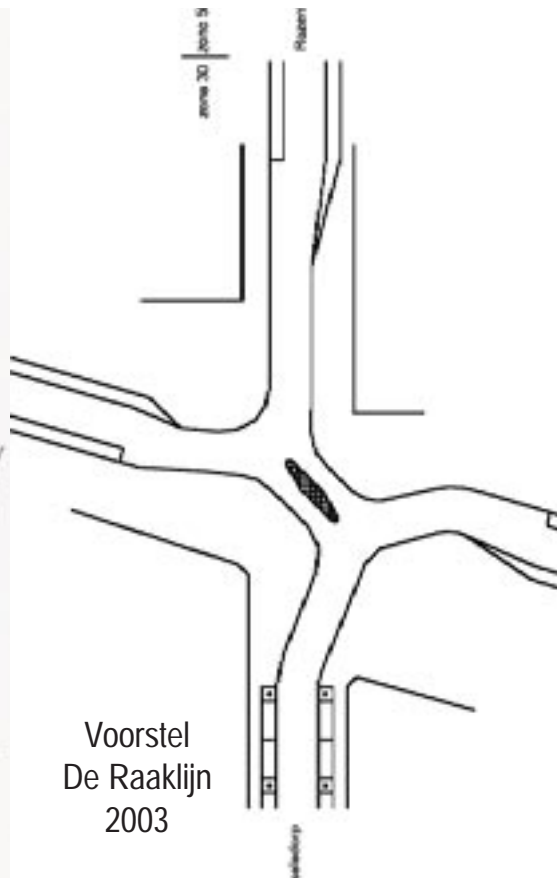
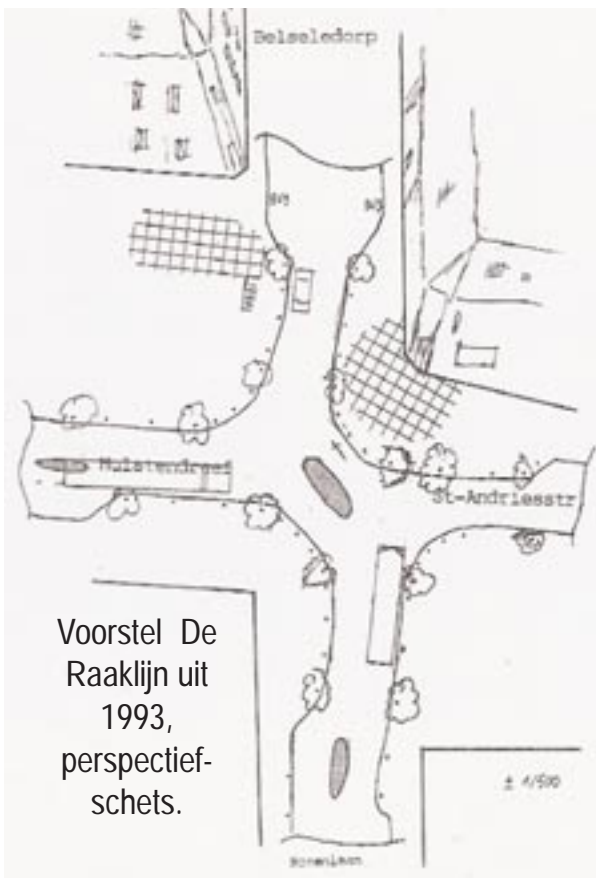
zou helemaal geweerd worden uit het centrum, maar dat is niet gebeurd. Binnenkort wordt de Westtangent aangelegd met aan de Tuinlaan een 'poort' op Belseledorp. Opnieuw zou doorgaand verkeer geweerd kunnen worden.

Met het ontworpen kruispunt aan De Klavers wordt deze doelstelling onvoldoende gehaald. Op de as Rozenlaan - Hulstendreef is het ontworpen voor doorgaand verkeer, dat niet gewenst is. Maar er zit veel meer fout in het voorliggend ontwerp.

De Raaklijn heeft al jaren geleden het debat geopend. Het kruispunt Belseledorp, Rozenlaan, Hulstendreef en Sint-Andriesstraat als een bajonet inrichten, is door De Raaklijn in november 1993 aan de toenmalige schepenen van openbare werken met een perspectiefschets voorgesteld. Het concept is krachtig door zijn eenvoud. In paragraaf vier worden de pluspunten opgesomd. Maar het idee wordt niet ernstig genomen door het stadsbestuur.

Tijdens de inspraakperiode, op 30 november 2003, is het aan het college van burgemeester en schepenen opnieuw overgemaakt, met de vraag om het in een globaal concept voor het

gen samen, moeten voetgangers en fietsers gemiddeld één keer oversteken en zich mengen. Daarom noemen wij de idee van gescheiden verkeer een illusie. Kruispunten verdienen extra zorg om dit noodzakelijk gemengd verkeer zo goed mogelijk te ondersteunen.

Voorstel De Raaklijn uit 1993, perspectiefschets.

Voorstel De Raaklijn 2003

dorp te zien. Tijdens de dorpsraad van 8 december 2003 is het nogmaals voorgesteld. Het is meermaals in de katern van De Raaklijn verschenen. Het stadsbestuur wimpelt dit ontwerp nu af, en schrijft in haar brief van 6 augustus 2004 : ...kunnen wij niet aan uw ietwat laat voorstel voldoen. Bovendien past een bajonetkruispunt niet op deze locatie, schrijft de Stad. De Raaklijn slaagt er wel in om de bajonet overheen het ontworpen kruispunt te tekenen op maat van Zone 30 en met gemengd verkeer.

2. De illusie van gescheiden verkeer versus Zone 30

Het stadsbestuur spiegelt de bewoners de illusie voor dat daar voet- en fietspaden gescheiden en veilig verkeer oplevert. Dat is niet zo:

- bij rechtsaf = gescheiden verkeer op het pad, dus geen oversteekbewegingen;
- bij rechtdoor = gemengd verkeer, want één rijbaan oversteken vanaf het pad;
- bij linksaf = gemengd verkeer, want twee rijbanen oversteken vanaf het pad.

Besluit, in de drie mogelijke loop- of fietsrichtin-

Met het voorliggend ontwerp wordt een vals gevoel van veiligheid voorgeschoteld. Het verkeersdenken in het ontwerp is een verkeerd denken. Hierbij wordt de straat als een weg, een verkeersweg, gezien vol met conflicten. Men vergeet hierbij dat het om vier straten gaat in een schoolomgeving en als onderdeel van het centrumgebied. Hier moet eerder een samenlevingsmodel -en niet een conflictmodel- gehanteerd worden. Vooral voetgangers en fietsers verdienen hier een goed netwerk. Zij hebben geen boodschap aan stukjes voet- en fietspad, die doodlopen op alweer een veel te ruim kruispunt vol conflictpunten of veel te brede wegen met te hoge snelheidsverschillen.

Zone 30 in de schoolomgeving
 Waarom tilt De Raaklijn zwaar aan dit onderdeel van Belseledorp? Met al de ringwegen die Belseledorp zouden ontlasten, is er geen enkele reden om dit kruispunt niet te verbouwen op maat van het leven in het dorp, het schoolkind of op maat van Zone 30 en met gemengd verkeer.

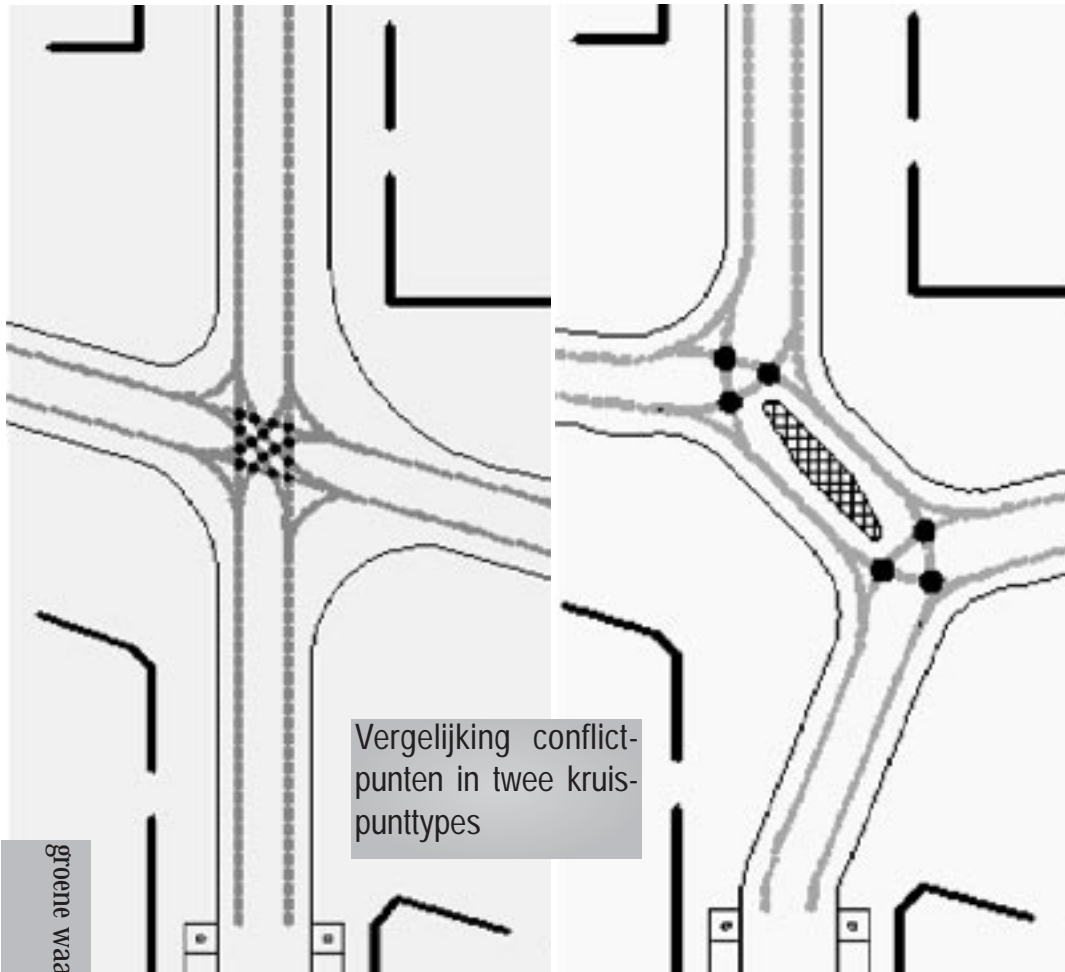
3. Tekortkomingen in het voorliggend ontwerp van de Stad

..... Maar, zelfs op technisch vlak zitten er grote tekortkomingen in het ontwerp.

-Een vierarmig kruispunt bevat 20 conflictpunten, zoals in de schema's hierna te zien is. Het is geen goede oplossing voor de verkeersveiligheid. Als bestuurder heb je, bij wijze van spreken, ogen tekort op dit soort kruispunten.

nen 6 m breed aangelegd worden, zoals nu voorzien is in Belseledorp. Enkel ter hoogte van de verkeersdruppel is hooguit 1,5 m profielbreedte extra nodig over pakweg 10 m lengte.

-Er blijft veel ruimte vrij tegenover elk hoekpand, tot 10m. Dit is ruimte voor terras, ontmoeting, commerciële uitstalling en goede zichthoeken. Dit is vooral een sociale ruimte. Die ruimte geeft elan aan de handelszaken op de hoeken. Er ontstaat hierdoor een "poort" op het centrum. Ze straalt een warme welkom uit.

Vergelijking conflictpunten in twee kruispunttypes

Verkeerskundig

-Er zitten slechts 6 conflictpunten in de bajonet, tegenover 20 in een traditioneel kruispunt. Hierdoor kan de veiligheid en het gevoel van veiligheid sterk verbeteren.

-Op elke rijrichting is er een asverschuiving. Niemand kan rechtdoor "vliegen", waardoor de snelheid gegarandeerd onder de 30 km/h blijft.. De moeilijke bewegingen linksaf worden

4. De Raaklijn vraagt nieuw ontwerp kruispunt

.....Het gaat om een centrumgebied en een schoolomgeving met vier straten met uitsluitend lokaal verkeer. Doorgaand verkeer wordt via de N41 en N70 geleid.

-.....Op de bajonet sluiten die vier straten gelijkwaardig op mekaar aan. Ze hebben dezelfde vormgeving en ze vervullen elk een evenwaardige rol.....De bajonet past geheel binnen de beschikbare ruimte. De rijbanen kun-

in deze compacte verkeersruimte helder gepresenteerd binnen ieders gezichtsveld. Dit heet conflictpresentatie, waarmee de menging van verkeer positief wordt ondersteund. Over de verkeersdruppel, een gekasseid eilandje slechts twee cm hoog, kan uitzonderlijk groot vervoer even uitzwaaien en voetgangers kunnen er diagonaal oversteken.

.....
*.DE RAAKLIJN
4 september 2004*

's anderendaags : De stad naar de pers:

“De Raaklijn verwacht inspraak met
besluiteloosheid”

Bajonetkruispunt is onveilig
voor zwakke weggebruikers

Enkele dagen nadat de opdracht voor de herinrichting van Belseledorp is toegewezen aan een aannemer, krijgt het stadsbestuur een nota van De Raaklijn waarin de plannen voor de herinrichting van het kruispunt Belseledorp/Rozenlaan/Sint-Andriesstraat/Hulstendreef zwaar worden bekritiseerd.

Vooraleer in te gaan op de opmerkingen en het alternatief van de Raaklijn wil het stadsbestuur de werkwijze van De Raaklijn aan de kaak stellen

1. Vorige herfst en winter werd, in samenwerking met de dorpsraad, een maximale inspanning gedaan om de bevolking inspraak te geven en te betrekken bij de plannen voor de herinrichting van Belseledorp.....

2. Het stadsbestuur is in het bijzonder verontwaardigd over het feit dat een medewerker van De Raaklijn, die professioneel verbonden is aan een verkeersbureau dat in het verleden veelvuldig advies gaf aan de stad (o.a. mobiliteitsplan, aanleg kruispunt Vijfstraten), zijn persoonlijke visie over de herinrichting van het kruispunt Belseledorp/Rozenlaan/Sint-Andriesstraat/Hulstendreef via de media tracht op te dringen

met argumenten, die bij verschillende contacten al herhaaldelijk en grondig weerlegd werden.....

Het door De Raaklijn voorgestelde bajonetkruispunt heeft volgende nadelen:

-De rijrichting Belseledorp wordt niet ondergeschikt. Er is geen ontrading van het autoverkeer naar de dorpskern.

-Alle weggebruikers komen samen op het kruispunt, zonder dat de plaats aangeduid wordt.

-De zone 30 ligt geïsoleerd, waardoor automobilisten de neiging zullen hebben om de borden te negeren.

-Het principe dat het autoverkeer zal afgeremd worden doordat de zwakke weggebruikers hun plaats gaan opeisen op het kruispunt is puur theoretisch en houdt een ernstig veiligheidsrisico in.

Het stadsbestuur praat intensief met de bevolking over alle grote en kleine projecten. Het is ook een democratisch recht van bepaalde groepen op zich combatterend op te stellen en een duidelijk standpunt in te nemen over bepaalde dossiers. Maar het is ook de opdracht en de verantwoordelijkheid van het stadsbestuur, om na iedereen gehoord te hebben en na alle argumenten afgewogen te hebben, een duidelijke en degelijke beslissing te nemen. Dat is intussen gebeurd voor de herinrichting van Belseledorp.

DE STAD

